

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έβδομο τμήμα)

της 21ης Δεκεμβρίου 2023*

«Προδικαστική παραπομπή – Αστυνομική και δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις – Απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ – Ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης – Άρθρο 4α, παράγραφος 1 – Διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών – Προϋποθέσεις εκτέλεσης – Λόγοι προαιρετικής μη εκτέλεσης – Εξαιρέσεις – Υποχρεωτική εκτέλεση – Ποινή επιβληθείσα ερήμην – Έννοια της φράσης “δίκη που οδήγησε στην έκδοση της απόφασης” – Ενδιαφερόμενος ο οποίος δεν εμφανίστηκε αυτοπροσώπως ούτε στην πρωτοβάθμια ούτε στην κατ’ έφεση δίκη – Εθνική ρύθμιση η οποία προβλέπει απόλυτη απαγόρευση της παράδοσης του ενδιαφερομένου στην περίπτωση αποφάσεως εκδοθείσας ερήμην – Υποχρέωση σύμφωνης ερμηνείας»

Στην υπόθεση C-397/22,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Kammergericht Berlin (ανώτερο περιφερειακό δικαστήριο Βερολίνου, Γερμανία) με απόφαση της 14ης Ιουνίου 2022, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 15 Ιουνίου 2022, στο πλαίσιο της διαδικασίας σχετικά με την εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης που εκδόθηκε σε βάρος του

LM

παρισταμένης της:

Generalstaatsanwaltschaft Berlin,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έβδομο τμήμα),

συγκείμενο από τους F. Biltgen (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, N. Wahl και M. L. Arastey Sahún, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Pikamäe

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους J. Möller, P. Busche, M. Hellmann και R. Kanitz,
- η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον B. Majczyna,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την S. Grünheid και τον H. Leupold,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 4α, παράγραφος 1, της απόφασης-πλαίσιου 2002/584/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών (ΕΕ 2002, L 190, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2009/299/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009 (ΕΕ 2009, L 81, σ. 24) (στο εξής: απόφαση-πλαίσιο 2002/584).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο της διαδικασίας εκτέλεσης στη Γερμανία ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης εκδοθέντος σε βάρος Πολωνού υπηκόου για την εκτέλεση, στην Πολωνία, στερητικής της ελευθερίας ποινής.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

- 3 Το άρθρο 1 της απόφασης-πλαίσιου 2002/584, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ορισμός και υποχρέωση εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης», έχει ως εξής:
 - «1. Το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης είναι απόφαση [δικαστικής αρχής] η οποία εκδίδεται από κράτος μέλος προς το σκοπό της σύλληψης και της παράδοσης από άλλο κράτος μέλος προσώπου που καταζητείται για την άσκηση ποινικής δίωξης ή για την εκτέλεση ποινής ή μέτρου στερητικών της ελευθερίας.
 2. Τα κράτη μέλη εκτελούν κάθε ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης βάσει της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης και σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας απόφασης-πλαίσιο.
 3. Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την τροποποίηση της υποχρέωσης σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των θεμελιωδών νομικών αρχών, όπως διατυπώνονται στο άρθρο 6 [ΕΕ].»

- 4 Το άρθρο 4α, παράγραφος 1, της απόφασης-πλαίσιου, το οποίο φέρει τον τίτλο «Αποφάσεις οι οποίες εκδίδονται σε δίκες κατά τις οποίες το ενδιαφερόμενο πρόσωπο δεν εμφανίστηκε αυτοπροσώπως», προβλέπει τα ακόλουθα:

«Η εκτελούσα δικαστική αρχή δύναται επίσης να αρνηθεί την εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης που έχει εκδοθεί με σκοπό την εκτέλεση ποινής στερητικής της ελευθερίας ή μέτρου ασφαλείας στερητικού της ελευθερίας, εάν το πρόσωπο δεν εμφανίστηκε αυτοπροσώπως στη δίκη που οδήγησε στην έκδοση της απόφασης, εκτός εάν στο ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης αναφέρεται ότι το πρόσωπο, βάσει δικονομικών απαιτήσεων που προβλέπονται από το εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους έκδοσης:

α) εν ευθέτω χρόνω

- i) είτε είχε κλητευθεί αυτοπροσώπως και με την κλήτευση είχε ενημερωθεί σχετικά με την προγραμματισμένη ημερομηνία και τον τόπο διεξαγωγής της δίκης που οδήγησε στην έκδοση της αποφάσεως, είτε είχε δι' άλλων μέσων ενημερωθεί πραγματικά και επισήμως για την προγραμματισμένη ημερομηνία και τον τόπο διεξαγωγής της δίκης αυτής, κατά τρόπον ώστε να αποδεικνύεται σαφώς ότι τελούσε εν γνώσει της προγραμματισμένης δίκης·

και

- ii) είχε ενημερωθεί ότι μπορεί να εκδοθεί απόφαση σε περίπτωση που το πρόσωπο δεν εμφανιστεί στη δίκη·

[...].».

Το γερμανικό δίκαιο

- 5 Το άρθρο 83, παράγραφος 1, σημείο 3, του Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen (νόμου περί διεθνούς δικαστικής συνδρομής σε ποινικές υποθέσεις), της 23ης Δεκεμβρίου 1982 (BGBl. 1982 I, σ. 2071), όπως δημοσιεύθηκε στις 27 Ιουνίου 1994 (BGBl. 1994 I, σ. 1537) (στο εξής: IRG), ορίζει τα εξής:

«Η έκδοση δεν επιτρέπεται, όταν:

[...]

3. σε περίπτωση αιτήσεως για την εκτέλεση ποινής, ο καταδικασθείς δεν εμφανίστηκε αυτοπροσώπως κατά την ακροαματική διαδικασία της δίκης που οδήγησε στην έκδοση της καταδικαστικής αποφάσεως [...].».

Το πολωνικό δίκαιο

- 6 Το άρθρο 139, παράγραφος 1, του Kodeks postępowania karnego (κώδικα ποινικής δικονομίας) προβλέπει, κατ' ουσίαν, τη δυνατότητα επίδοσης στη γνωστή διεύθυνση προσώπου το οποίο δεν έχει γνωστοποιήσει τη νέα του διεύθυνση.
- 7 Βάσει του άρθρου 75, παράγραφος 1, του κώδικα ποινικής δικονομίας, ο κατηγορούμενος οφείλει να γνωστοποιήσει τη νέα του διεύθυνση εφόσον επέλθει μεταβολή της κατοικίας του κατά τη διάρκεια ποινικής διαδικασίας.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 8 Οι πολωνικές αρχές υπέβαλαν στο Kammergericht Berlin (ανώτερο περιφερειακό δικαστήριο Βερολίνου, Γερμανία), το οποίο είναι το αιτούν δικαστήριο, αίτηση για την εκτέλεση ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης εκδοθέντος στις 26 Ιουλίου 2021 από το Sąd Okręgowy w Poznaniu (περιφερειακό δικαστήριο του Ροζναή, Πολωνία) σε βάρος Πολωνού υπηκόου. Το εν λόγω ένταλμα αποσκοπεί στη σύλληψη του ενδιαφερομένου και την παράδοσή του στις πολωνικές αρχές για την εκτέλεση στερητικής της ελευθερίας ποινής έξι μηνών, που επέβαλε το Sąd Rejonowy w Pile (πρωτοβάθμιο δικαστήριο της Ρίλα, Πολωνία) με απόφαση της 25ης Φεβρουαρίου 2020, από την οποία υπολείπονται προς έκτιση 5 μήνες και 29 ημέρες.
- 9 Με απόφαση της 16ης Ιουνίου 2020, το Sąd Okręgowy w Poznaniu (περιφερειακό δικαστήριο του Ροζναή, Πολωνία) απέρριψε την έφεση που άσκησε ο ενδιαφερόμενος κατά της ανωτέρω απόφασης, χωρίς να εξετάσει την υπόθεση επί της ουσίας.
- 10 Δεν αμφισβητείται ότι ο ενδιαφερόμενος δεν εμφανίστηκε αυτοπροσώπως και δεν εκπροσωπήθηκε από δικηγόρο ούτε στην πρωτοβάθμια ούτε στην κατ' έφεση δίκη.
- 11 Ο ενδιαφερόμενος παρέλαβε ο ίδιος την κλήση στο ακροατήριο για την πρωτοβάθμια δίκη καθώς και το σκεπτικό της πρωτόδικης απόφασης στη διεύθυνση που είχε δηλώσει στις αρμόδιες πολωνικές αρχές, κατά τη σύλληψή του, ως διεύθυνση της μόνιμης κατοικίας του. Αντιθέτως, η κλήση στο ακροατήριο για την κατ' έφεση δίκη, η οποία είχε αποσταλεί στην ίδια διεύθυνση, δεν παρελήφθη από τον ενδιαφερόμενο, ο οποίος είχε προηγουμένως ασκήσει την έφεση, αλλά από τη σύντροφό του, η οποία κατοικεί επίσης στην εν λόγω διεύθυνση. Οι πολωνικές αρχές δεν ήταν σε θέση να αποδείξουν ότι η σύντροφος του ενδιαφερομένου παρέδωσε πράγματι στον ενδιαφερόμενο την εν λόγω κλήση.
- 12 Στις 25 Αυγούστου 2021 ο ενδιαφερόμενος συνελήφθη στο Βερολίνο (Γερμανία) και ετέθη προσωρινώς υπό κράτηση δυνάμει του επίμαχου στην κύρια δίκη ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης. Στη συνέχεια δήλωσε ότι δεν συναινεί σε απλουστευμένη διαδικασία παράδοσης στις πολωνικές αρχές.
- 13 Την 1η Σεπτεμβρίου 2021 το αιτούν δικαστήριο διέταξε την κράτηση του ενδιαφερομένου με σκοπό την παράδοσή του στις πολωνικές αρχές.
- 14 Η Generalstaatsanwaltschaft Berlin (γενική εισαγγελία Βερολίνου, Γερμανία), αφού έλαβε από τη δικαστική αρχή εκδόσεως διευκρινίσεις σχετικά με τις ακριβείς περιστάσεις της κλήτευσης του ενδιαφερομένου, άφησε ελεύθερο τον ενδιαφερόμενο, ζήτησε δε από το αιτούν δικαστήριο την άρση του εντάλματος σύλληψης που είχε εκδοθεί προς τον σκοπό της έκδοσης του ενδιαφερομένου και να κηρύξει παράνομη την παράδοσή του για τον λόγο ότι το άρθρο 83, παράγραφος 1, σημείο 3, του IRG, το οποίο μεταφέρει στο γερμανικό δίκαιο το άρθρο 4α της απόφασης-πλαϊσίου 2002/584, εμποδίζει την παράδοση.
- 15 Με διάταξη της 24ης Σεπτεμβρίου 2021, το αιτούν δικαστήριο διέταξε την άρση του εντάλματος σύλληψης που είχε εκδοθεί προς τον σκοπό της έκδοσης του ενδιαφερομένου, ο οποίος είχε ήδη αφεθεί ελεύθερος. Μολονότι εκτίμησε ότι πληρούται εν προκειμένω η προϋπόθεση του διττού αξιοποίνου της πράξης, από τη συνδρομή της οποίας εξαρτάται μια τέτοια παράδοση και η οποία συνίσταται στην εξακρίβωση του ότι οι προσαπτόμενες πράξεις αποτελούν αξιόποινες

- πράξεις σε αμφότερα τα κράτη μέλη που καλούνται να συνεργαστούν, το αιτούν δικαστήριο αποφάσισε εντούτοις να αναστείλει τη διαδικασία επί του αιτήματος να κηρυχθεί παράνομη η παράδοση του ενδιαφερομένου.
- 16 Κατά πρώτον, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν το γεγονός ότι η σύντροφος του ενδιαφερομένου παρέλαβε την κλήση στο ακροατήριο για την κατ' έφεση δίκη η οποία του απευθύνθηκε πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 4α, παράγραφος 1, στοιχείο α', σημείο i, της απόφασης-πλασιού 2002/584.
 - 17 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά, συγκεκριμένα, ότι η νομολογία του Δικαστηρίου που προκύπτει από την απόφαση της 24ης Μαΐου 2016, Dworzecki (C-108/16 PPU, EU:C:2016:346), κατά την οποία η παραλαβή εγγράφου κλήτευσης από ενήλικο μέλος του νοικοκυριού είναι επαρκής μόνον εφόσον προκύπτει με βεβαιότητα από το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης το αν –και, ενδεχομένως, το πότε– το ενήλικο αυτό πρόσωπο παρέδωσε πράγματι στον ενδιαφερόμενο το εν λόγω έγγραφο κλήτευσης, είναι υπέρμετρα περιοριστική. Κατά το αιτούν δικαστήριο, πρέπει αντ' αυτού να γίνει δεκτό ότι, κατά γενικό κανόνα, κάθε ενήλικο μέλος ενός νοικοκυριού παραδίδει στα άλλα μέλη του ίδιου νοικοκυριού τις επιστολές που προορίζονται γι' αυτά και ότι οι αρχές επιβολής του νόμου, οι οποίες δεν γνωρίζουν τα εσωτερικώς τεκταινόμενα στο οικείο νοικοκυριό, δεν μπορούν επομένως να αποδείξουν ότι το έγγραφο της κλήτευσης έχει πράγματι παραδοθεί στον ενδιαφερόμενο. Ελλείψει ενός τέτοιου τεκμηρίου, το κώλυμα για μια τέτοια παράδοση το οποίο συνιστά η ερήμην καταδίκη θα ήταν «ανυπέρβλητο».
 - 18 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά, συνεπώς, ότι πρέπει να θεωρείται ως αποδεδειγμένο το γεγονός ότι ο ενδιαφερόμενος έχει πράγματι λάβει γνώση της κλήτευσής του στην περίπτωση που το έγγραφο της εν λόγω κλήτευσης έχει παραδοθεί σε ενήλικο συγγάτοικο του ενδιαφερομένου, εκτός αν ο ενδιαφερόμενος παρέχει εύλογη απόδειξη για το αντίθετο.
 - 19 Κατά δεύτερον, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν η φράση «δίκη που οδήγησε στην έκδοση της απόφασης», η οποία περιλαμβάνεται στο άρθρο 4α, παράγραφος 1, της απόφασης-πλασιού 2002/584, έχει την έννοια ότι καταλαμβάνει τη δίκη πριν από την έκδοση της πρωτόδικης απόφασης, στην περίπτωση που η έφεση την οποία άσκησε ο ενδιαφερόμενος απορρίφθηκε χωρίς να εξεταστεί η υπόθεση επί της ουσίας.
 - 20 Το αιτούν δικαστήριο υπενθυμίζει τη νομολογία του Δικαστηρίου που απορρέει από την απόφαση της 10ης Αυγούστου 2017, Turikas (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628), κατά την οποία, στην περίπτωση ποινικής διαδικασίας περιλαμβάνουσας πλείονες βαθμούς δικαιοδοσίας, η φράση αυτή έχει την έννοια ότι αφορά τη δίκη στο πλαίσιο της οποίας εκδόθηκε απόφαση εκφέρουσα τελεσίδικη κρίση επί του ζητήματος της ενοχής του ενδιαφερομένου και της επιβολής ποινής, κατόπιν νέας επί της ουσίας εξέτασης των πραγματικών και των νομικών στοιχείων της υπόθεσης, ήτοι τον τελευταίο βαθμό δικαιοδοσίας ενώπιον δικαστηρίου της ουσίας.
 - 21 Το αιτούν δικαστήριο συνάγει εκ των ανωτέρω ότι, εν προκειμένω, κρίσιμη προς τον σκοπό της εφαρμογής του άρθρου 4α, παράγραφος 1, της απόφασης-πλασιού 2002/584 είναι η διαδικασία ενώπιον του δικάζοντος κατ' έφεση δικαστηρίου, στην οποία ο ενδιαφερόμενος δεν μετέσχε, και ότι, δεδομένου ότι ο ενδιαφερόμενος δεν εμφανίστηκε αυτοπροσώπως στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής, πρέπει να κριθεί παράνομη η παράδοσή του και να μην εκτελεστεί το επίμαχο στην κύρια δίκη ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης.

- 22 Εντούτοις, το αιτούν δικαστήριο εκφράζει αμφιβολίες ως προς τη δυνατότητα εφαρμογής της νομολογίας που απορρέει από την εν λόγω απόφαση σε περίπτωση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, όπου ο ενδιαφερόμενος εμφανίστηκε αυτοπροσώπως στην πρωτοβάθμια δίκη, αλλά εμπόδισε ενδεχομένως την κλήτευσή του στην κατ' έφεση δίκη.
- 23 Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά, αφενός, ότι στην έννοια της «δίκης», κατά το άρθρο 4α, παράγραφος 1, της απόφασης-πλαisiού 2002/584, εμπίπτουν μόνον οι διαδικασίες στο πλαίσιο των οποίων εξετάζεται η υπόθεση επί της ουσίας. Πλην όμως, υφίστανται αποκλίσεις μεταξύ των διαφόρων κρατών μελών όσον αφορά την οργάνωση της κατ' έφεση δίκης, μεταξύ άλλων σε σχέση με το κατά πόσον το εθνικό δικαστήριο έχει την υποχρέωση να προβεί, σε περίπτωση απουσίας του ενδιαφερομένου, σε μια τέτοια εξέταση.
- 24 Αφετέρου, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι, σε περίπτωση απόρριψης της έφεσης χωρίς εξέταση της υπόθεσης επί της ουσίας, η πρωτόδικη απόφαση αποκτά ισχύ δεδικασμένου και, ως εκ τούτου, είναι εκτελεστή, πράγμα που συνεπάγεται ότι η παράδοση του ενδιαφερομένου ζητείται, στην πραγματικότητα, προς εκτέλεση της συγκεκριμένης απόφασης. Εξ αυτού συνάγει ότι το άρθρο 4α, παράγραφος 1, της απόφασης-πλαisiού 2002/584 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι ο όρος «δίκη», κατά τη συγκεκριμένη διάταξη, αφορά την προς εκτέλεση απόφαση.
- 25 Κατά τρίτον, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν η αρχή της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση, όπως το άρθρο 83, παράγραφος 1, σημείο 3, του IRG, η οποία ανάγει την ερήμην καταδίκη σε «απόλυτο κώλυμα» για την παράδοση προσώπου σε βάρος του οποίου έχει εκδοθεί ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης, μολονότι το άρθρο 4α, παράγραφος 1, της απόφασης-πλαisiού 2002/584, το οποίο μεταφέρει στο γερμανικό δίκαιο η εν λόγω ρύθμιση, προβλέπει, συναφώς, απλώς και μόνον λόγο προαιρετικής άρνησης εκτέλεσης.
- 26 Κατά το αιτούν δικαστήριο, η τελευταία αυτή διάταξη δεν έχει μεταφερθεί πλήρως στο γερμανικό δίκαιο, δεδομένου ότι το άρθρο 83, παράγραφος 1, σημείο 3, του IRG δεν προβλέπει τη δυνατότητα της δικαστικής αρχής εκτέλεσεως να ασκήσει εξουσία εκτιμήσεως στην περίπτωση καταδικαστικής απόφασης που έχει εκδοθεί ερήμην.
- 27 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, με την απόφαση της 24ης Ιουνίου 2019, Porławski (C-573/17, EU:C:2019:530, σκέψεις 69, 72, 73 και 76), το Δικαστήριο έκρινε ότι, μολονότι αποκλείεται η άμεση εφαρμογή της απόφασης-πλαisiού 2002/584, δεδομένου ότι η εν λόγω απόφαση-πλαίσιο δεν έχει άμεσο αποτέλεσμα, εντούτοις η δικαστική αρχή εκτέλεσεως οφείλει να ερμηνεύει το εθνικό δίκαιο κατά τρόπο σύμφωνο προς την εν λόγω απόφαση-πλαίσιο, προκειμένου να επιτευχθεί το αποτέλεσμα που επιδιώκεται με αυτήν, αποκλειομένης πάντως της *contra legem* ερμηνείας του εθνικού δικαίου.
- 28 Το αιτούν δικαστήριο κρίνει ότι δεν είναι σε θέση να ερμηνεύσει το άρθρο 83, παράγραφος 1, σημείο 3, του IRG υπό την έννοια ότι του παρέχει, στο πλαίσιο της εξέτασης του κωλύματος για την παράδοση του ενδιαφερόμενου, περιθώριο εκτιμήσεως που θα του επέτρεπε να κρίνει ως νόμιμη τη συγκεκριμένη παράδοση παρά τις εξαιρέσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 2 έως 4 του άρθρου αυτού. Εκτιμά ότι, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 4α, παράγραφος 1, της απόφασης-πλαisiού 2002/584 και του περιθωρίου εκτιμήσεως που πρέπει να διαθέτει συναφώς, θα έπρεπε είναι σε θέση να αποφανθεί ότι, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων της συγκεκριμένης υπόθεσης, το δικαίωμα ακροάσεως του ενδιαφερομένου έχει γίνει προσηκόντως σεβαστό, ακόμη και αν αυτός δεν εμφανίστηκε αυτοπροσώπως στην κατ' έφεση δίκη, και ότι, επομένως, η παράδοσή του είναι νόμιμη.

- 29 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Kammergericht Berlin (ανώτερο περιφερειακό δικαστήριο Βερολίνου) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Πρέπει να θεωρηθεί ότι, σε περίπτωση επίδοσης κλήσης στο ακροατήριο με παράδοσή της σε ενήλικο συγκατοίκο του ενδιαφερομένου, έχει το άρθρο 4α, παράγραφος 1, στοιχείο α', σημείο i, της [απόφασης-πλαisiού 2002/584] την έννοια ότι εναπόκειται στη δικαστική αρχή έκδοσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης να αποδείξει ότι ο ενδιαφερόμενος παρέλαβε πράγματι την κλήση ή έχει το εν λόγω άρθρο την έννοια ότι η επίδοση εις χείρας του ενήλικου συγκατοίκου αποδεικνύει ότι υπήρξε πραγματική ενημέρωση, εφόσον ο ενδιαφερόμενος δεν παρέχει εύλογες αποδείξεις για το αντίθετο;
 - 2) Έχει ο όρος “δίκη”, που περιλαμβάνεται στο άρθρο 4α, παράγραφος 1, της [απόφασης-πλαisiού 2002/584], σε περίπτωση που έχει διεξαχθεί κατ' έφεση δίκη, την έννοια ότι αναφέρεται στη δίκη πριν από την έκδοση της πρωτόδικης απόφασης, εφόσον έφεση άσκησε μόνον ο εκζητούμενος και η έφεση απορρίφθηκε χωρίς να εξεταστεί η υπόθεση επί της ουσίας;
 - 3) Συνάδει με την υπεροχή του δικαίου της Ένωσης το γεγονός ότι ο Γερμανός νομοθέτης προέβλεψε, στο άρθρο 83, παράγραφος 1, σημείο 3, [του IRG], την περίπτωση της ερήμην καταδίκης ως απόλυτο κώλυμα παράδοσης, μολοντί το άρθρο 4α, παράγραφος 1, της [απόφασης-πλαisiού 2002/584] προβλέπει συναφώς απλώς και μόνον λόγο προαιρετικής άρνησης εκτέλεσης;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος

- 30 Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 4α, παράγραφος 1, στοιχείο α', σημείο i, της απόφασης-πλαisiού 2002/584 έχει την έννοια ότι, στην περίπτωση επίδοσης στον ενδιαφερόμενο κλήσης στο ακροατήριο με παράδοσή της σε ενήλικο συγκατοικό του, ο ενδιαφερόμενος θεωρείται ότι έχει λάβει πράγματι γνώση της κλήτευσης εφόσον δεν παρέχει εύλογες αποδείξεις για το αντίθετο ή αν εναπόκειται στη δικαστική αρχή εκδόσεως του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης να αποδείξει ότι ο ενδιαφερόμενος έχει πράγματι παραλάβει την κλήση στο ακροατήριο.
- 31 Συναφώς, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι το γεγονός ότι ένα έγγραφο κλήτευσης παραδόθηκε σε τρίτο πρόσωπο το οποίο ανέλαβε να παραδώσει το εν λόγω έγγραφο στον ενδιαφερόμενο δεν παρέχει τη δυνατότητα να αποδειχθούν αδιαμφισβήτητα ούτε το ότι ο ενδιαφερόμενος πράγματι έλαβε τις πληροφορίες σχετικά με την ημερομηνία και τον τόπο διεξαγωγής της δίκης του ούτε, ενδεχομένως, το ακριβές χρονικό σημείο της λήψης των εν λόγω πληροφοριών (απόφαση της 24ης Μαΐου 2016, Dworzecki, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, σκέψη 47).
- 32 Συνεπώς, δεν πληροί, αυτό και μόνο, τις προϋποθέσεις που θέτει το άρθρο 4α, παράγραφος 1, στοιχείο α', σημείο i, της απόφασης-πλαisiού 2002/584 έγγραφο κλήτευσης το οποίο δεν επιδόθηκε απευθείας στον ενδιαφερόμενο, αλλά παραδόθηκε, στη διεύθυνση του ενδιαφερομένου, σε ενήλικο μέλος του νοικοκυριού του, το οποίο ανέλαβε να παραδώσει το έγγραφο κλήτευσης στον ενδιαφερόμενο, χωρίς να προκύπτει με βεβαιότητα από το εκδοθέν

ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης εάν και, ενδεχομένως, πότε το εν λόγω ενήλικο μέλος του νοικοκυριού πράγματι παρέδωσε το ως άνω έγγραφο κλήτευσης στον ενδιαφερόμενο (απόφαση της 24ης Μαΐου 2016, Dworzecki, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, σκέψη 54).

- 33 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι θα ήταν σκόπιμο να παρεκκλίνει από τη νομολογία που προκύπτει από την ανωτέρω απόφαση, την οποία κρίνει ως υπέρμετρα περιοριστική. Είναι της γνώμης ότι θα ήταν ορθότερο να καθιερωθεί τεκμήριο ότι το ενήλικο μέλος του νοικοκυριού του ενδιαφερομένου παραδίδει πράγματι σε αυτόν το έγγραφο της κλήτευσής του, τεκμήριο το οποίο θα μπορεί να ανατρέψει ο ενδιαφερόμενος εφόσον αποδείξει ότι αυτό δεν συνέβη στην πραγματικότητα. Ελλείψει ενός τέτοιου τεκμηρίου, το κώλυμα για την παράδοση του ενδιαφερομένου καθίσταται, κατά το αιτούν δικαστήριο, «ανυπέρβλητο».
- 34 Διαπιστώνεται ότι το προεκτεθέν τεκμήριο αντιβαίνει στον σκοπό του άρθρου 4α, παράγραφος 1, της απόφασης-πλασιού 2002/584, ο οποίος συνίσταται στην προστασία του κλητευομένου και στην ταυτόχρονη μέριμνα ώστε το πρόσωπο αυτό να διαθέτει τις πληροφορίες σχετικά με την ημερομηνία και τον τόπο διεξαγωγής της δίκης του. Το δε Δικαστήριο έχει επανειλημμένως κρίνει ότι, προκειμένου να επιτευχθεί ο σκοπός αυτός, πρέπει να αποδεικνύεται σαφώς ότι το εν λόγω τρίτο πρόσωπο παρέδωσε πράγματι στον ενδιαφερόμενο το έγγραφο της κλήτευσής του (απόφαση της 24ης Μαΐου 2016, Dworzecki, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, σκέψεις 46 και 48).
- 35 Εν πάση περιπτώσει, η νομολογία που προκύπτει από τη σχετική απόφαση δεν μπορεί να θεωρηθεί ως υπέρμετρα περιοριστική.
- 36 Συγκεκριμένα, από τη νομολογία αυτή συνάγεται ότι ένα έγγραφο κλήτευσης που παραδίδεται σε ενήλικο μέλος του νοικοκυριού του ενδιαφερομένου, το οποίο αναλαμβάνει την υποχρέωση να παραδώσει το έγγραφο αυτό στον ενδιαφερόμενο, πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 4α, παράγραφος 1, στοιχείο α', σημείο i, της απόφασης-πλασιού 2002/584 μόνον εφόσον προκύπτει με βεβαιότητα από το εκδοθέν ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης το αν –και, ενδεχομένως, το πότε– το εν λόγω ενήλικο μέλος του νοικοκυριού παρέδωσε πράγματι στον ενδιαφερόμενο το ως άνω έγγραφο.
- 37 Συνεπώς, εναπόκειται στη δικαστική αρχή εκδόσεως να μνημονεύσει, στο ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης που εκδίδει, τα στοιχεία βάσει των οποίων διαπίστωσε η ίδια ότι ο ενδιαφερόμενος έχει λάβει πραγματικά και επισήμως τις πληροφορίες σχετικά με την ημερομηνία και τον τόπο διεξαγωγής της δίκης του (απόφαση της 24ης Μαΐου 2016, Dworzecki, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, σκέψεις 46 και 49).
- 38 Επιπλέον, το Δικαστήριο έχει κάνει δεκτό ότι η δικαστική αρχή εκτελέσεως δύναται, όταν βεβαιώνεται ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις που περιλαμβάνονται στο άρθρο 4α, παράγραφος 1, στοιχείο α', της απόφασης-πλασιού, να λαμβάνει επίσης υπόψη και άλλες περιστάσεις που της παρέχουν τη δυνατότητα να βεβαιωθεί ότι η παράδοση στον ενδιαφερόμενο της κλήσης στο ακροατήριο δεν συνεπάγεται προσβολή των δικαιωμάτων άμυνάς του, μεταξύ άλλων δε τη συμπεριφορά που έχει επιδείξει ο ενδιαφερόμενος. Συγκεκριμένα, ακριβώς κατά το στάδιο αυτό της διαδικασίας παράδοσης είναι δυνατό να προσδοθεί ιδιαίτερη προσοχή σε τυχόν πρόδηλη έλλειψη επιμέλειας εκ μέρους του ενδιαφερομένου, ιδίως όταν προκύπτει ότι ο ενδιαφερόμενος επιχείρησε να αποφύγει την επίδοση της απευθυνθείσας σε αυτόν ενημέρωσης (απόφαση της 24ης Μαΐου 2016, Dworzecki, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, σκέψεις 50 και 51).

- 39 Επομένως, το γεγονός ότι ο ενδιαφερόμενος δεν παρέλαβε αυτοπροσώπως την κλήση στο ακροατήριο δεν συνιστά «απόλυτο κώλυμα» για την εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης που έχει εκδοθεί σε βάρος του. Εξάλλου, δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο η δικαστική αρχή εκτελέσεως να καταλήξει, βάσει των πληροφοριών που παρέχει η δικαστική αρχή εκδόσεως με το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης το οποίο έχει εκδώσει σε βάρος του ενδιαφερομένου, στο συμπέρασμα ότι η οικεία κλήση στο ακροατήριο πληροί, εν πάση περιπτώσει, τις προϋποθέσεις του άρθρου 4α, παράγραφος 1, της απόφασης-πλαisiού 2002/584 ή ότι, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων που χαρακτηρίζουν τη συγκεκριμένη υπόθεση, τα δικαιώματα άμυνας του ενδιαφερομένου έχουν γίνει δεόντως σεβαστά, παρά το εν λόγω γεγονός, και ότι η παράδοση του ενδιαφερομένου είναι, ως εκ τούτου, νόμιμη.
- 40 Κατά συνέπεια, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 4α, παράγραφος 1, στοιχείο α', σημείο i, της απόφασης-πλαisiού 2002/584 έχει την έννοια ότι, στην περίπτωση επίδοσης στον ενδιαφερόμενο κλήσης στο ακροατήριο με παράδοσή της σε ενήλικο συγγατικό του, εναπόκειται στη δικαστική αρχή εκδόσεως του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης να αποδείξει ότι ο ενδιαφερόμενος έχει πράγματι παραλάβει την κλήση στο ακροατήριο.

Επί του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος

- 41 Με το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 4α, παράγραφος 1, της απόφασης-πλαisiού 2002/584 έχει την έννοια ότι η φράση «δίκη που οδήγησε στην έκδοση της απόφασης», η οποία περιλαμβάνεται στη διάταξη αυτή, αφορά τη δίκη που κατέληξε στην έκδοση της πρωτόδικης απόφασης, στην περίπτωση που η έφεση την οποία άσκησε ο ενδιαφερόμενος απορρίφθηκε χωρίς να εξεταστεί η υπόθεση επί της ουσίας.
- 42 Με άλλα λόγια, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν, στην περίπτωση που, όπως εν προκειμένω, ο ενδιαφερόμενος δεν εμφανίστηκε στην κατ' έφεση δίκη που κατέληξε στην έκδοση απόφασης η οποία επικύρωσε την απόφαση που είχε εκδοθεί πρωτοδίκως, χωρίς η υπόθεση να επανεξετασθεί επί της ουσίας, η διαδικασία αυτή εμπίπτει στην έννοια της «δίκης που οδήγησε στην έκδοση της απόφασης» κατά το άρθρο 4α, παράγραφος 1, της απόφασης-πλαisiού 2002/584.
- 43 Συναφώς, επιβάλλεται να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η έννοια της «δίκης που οδήγησε στην έκδοση της απόφασης», κατά το άρθρο 4α, παράγραφος 1, της απόφασης-πλαisiού 2002/584, πρέπει να θεωρείται αυτοτελής έννοια του δικαίου της Ένωσης και να ερμηνεύεται με ενιαίο τρόπο στο έδαφός της, ανεξαρτήτως του χαρακτηρισμού που δίδεται εντός των κρατών μελών (πρβλ. αποφάσεις της 10ης Αυγούστου 2017, Turikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, σκέψη 67, και της 22ας Δεκεμβρίου 2017, Ardic, C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026, σκέψη 63).
- 44 Η έννοια αυτή πρέπει να νοηθεί ως αφορώσα τη δίκη η οποία κατέληξε στην έκδοση τελεσίδικης καταδικαστικής απόφασης σε βάρος του προσώπου του οποίου ζητείται η παράδοση στο πλαίσιο της εκτέλεσης ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης [αποφάσεις της 10ης Αυγούστου 2017, Turikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, σκέψη 74, και της 23ης Μαρτίου 2023, Minister for Justice and Equality (Άρση αναστολής), C-514/21 και C-515/21, EU:C:2023:235, σκέψη 52].

- 45 Αποφασιστικής σημασίας για τον ενδιαφερόμενο είναι η δικαστική απόφαση που αποφαίνεται τελεσιδίκως επί της ουσίας της υπόθεσης, υπό την έννοια ότι δεν μπορεί πλέον να προσβληθεί με τακτικό ένδικο μέσο, διότι αυτή επηρεάζει άμεσα την προσωπική του κατάσταση όσον αφορά τη διαπίστωση της ενοχής του, καθώς και, ενδεχομένως, όσον αφορά τον προσδιορισμό της στερητικής της ελευθερίας ποινής την οποία θα πρέπει να εκτίσει (απόφαση της 10ης Αυγούστου 2017, Turikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, σκέψη 83).
- 46 Επομένως, σε αυτό ακριβώς το διαδικαστικό στάδιο ο ενδιαφερόμενος πρέπει να μπορεί να ασκεί πλήρως τα δικαιώματά άμυνας του ώστε να προβάλει αποτελεσματικά την άποψή του και να επηρεάσει με τον τρόπο αυτόν την τελική απόφαση η οποία είναι ικανή να επιφέρει στέρηση της ατομικής του ελευθερίας. Το αποτέλεσμα στο οποίο καταλήγει η εν λόγω διαδικασία δεν έχει σημασία στο συγκεκριμένο πλαίσιο (απόφαση της 10ης Αυγούστου 2017, Turikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, σκέψη 84).
- 47 Όσον αφορά, ειδικότερα, περίπτωση όπως αυτή της κύριας δίκης, όπου η υπόθεση εκδικάστηκε ενώπιον δικαστηρίων δύο διαδοχικών βαθμών δικαιοδοσίας, ήτοι σε περίπτωση κατά την οποία η πρωτοβάθμια δίκη ακολουθήθηκε από κατ' έφεση δίκη, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι μόνον η δίκη που κατέληξε στην έκδοση κατ' έφεση απόφασης λαμβάνεται υπόψη για την εφαρμογή του άρθρου 4α, παράγραφος 1, της απόφασης-πλαίσιου 2002/584, υπό την προϋπόθεση ότι η δίκη αυτή κατέληξε σε απόφαση που δεν μπορεί πλέον να προσβληθεί με τακτικό ένδικο μέσο και με την οποία κρίνεται τελεσιδίκως η υπόθεση επί της ουσίας (απόφαση της 10ης Αυγούστου 2017, Turikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, σκέψη 90).
- 48 Επομένως, το καθοριστικό στοιχείο για τον χαρακτηρισμό μιας διαδικασίας ως εμπίπτουσας στην έννοια της «δίκης που οδήγησε στην έκδοση της απόφασης», κατά το άρθρο 4α, παράγραφος 1, της απόφασης-πλαίσιου 2002/584, είναι το γεγονός ότι η διαδικασία αυτή κατέληξε σε τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση η οποία, κατά συνέπεια, επιλύει τελεσιδίκως την υπόθεση επί της ουσίας.
- 49 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι μια κατ' έφεση διαδικασία, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, η οποία καταλήγει στην έκδοση απόφασης με την οποία επικυρώνεται η πρωτόδικη απόφαση, χωρίς να έχει εξεταστεί η υπόθεση επί της ουσίας, εμπίπτει στην εν λόγω έννοια εφόσον επιλύει την υπόθεση τελεσιδίκως, πράγμα το οποίο εναπόκειται πάντως στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.
- 50 Πράγματι, το άρθρο 4α, παράγραφος 1, της απόφασης-πλαίσιου 2002/584 έχει ως σκοπό να εξασφαλίσει ένα υψηλό επίπεδο προστασίας και να παράσχει στη δικαστική αρχή εκτελέσεως τη δυνατότητα να παραδώσει τον ενδιαφερόμενο παρά την απουσία του από τη δίκη που κατέληξε στην καταδίκη του, τηρουμένων συγχρόνως πλήρως των δικαιωμάτων άμυνας του (απόφαση της 10ης Αυγούστου 2017, Turikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, σκέψη 58).
- 51 Πλην όμως, αν θεωρούνταν ότι μια κατ' έφεση δίκη, η οποία διεξήχθη ερήμην του ενδιαφερομένου, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 4α, παράγραφος 1, της απόφασης-πλαίσιου 2002/584, για τον λόγο ότι με αυτήν δεν εξετάστηκε η υπόθεση επί της ουσίας, τούτο θα είχε ως συνέπεια ότι η διαδικασία που πρέπει να ληφθεί υπόψη για την εφαρμογή της συγκεκριμένης διάταξης είναι η πρωτοβάθμια δίκη και ότι ο σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας του ενδιαφερομένου θα ήταν δυνατό να ελεγχθεί μόνο σε σχέση με τη διαδικασία αυτή.

- 52 Τούτο δεν μπορεί να γίνει δεκτό, διότι, όπως έχει κρίνει το Δικαστήριο, στην περίπτωση που προβλέπονται δύο βαθμοί δικαιοδοσίας, το γεγονός ότι ο ενδιαφερόμενος ήταν πραγματικά σε θέση να ασκήσει τα δικαιώματά του σε πρώτο βαθμό δεν επιτρέπει να συναχθεί ότι ισχύει κατ' ανάγκη το ίδιο και όσον αφορά την κατ' έφεση δίκη, όταν η δίκη αυτή έχει διεξαχθεί εν απουσία του (πρβλ. απόφαση της 10ης Αυγούστου 2017, Turikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, σκέψη 80). Επιπλέον, το γεγονός ότι ένα πρωτοδίκως καταδικασθέν πρόσωπο ασκεί έφεση προς υπεράσπιση των δικαιωμάτων του δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό της προστασίας που του παρέχει η απόφαση-πλαίσιο 2002/584.
- 53 Κατά συνέπεια, στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 4α, παράγραφος 1, της απόφασης-πλαισίου 2002/584 έχει την έννοια ότι η φράση «δίκη που οδήγησε στην έκδοση της απόφασης», η οποία περιλαμβάνεται στη διάταξη αυτή, αφορά την κατ' έφεση δίκη κατά το πέρας της οποίας εκδίδεται απόφαση με την οποία επικυρώνεται η πρωτόδικη απόφαση και, ως εκ τούτου, κρίνεται τελεσιδίκως η υπόθεση. Το γεγονός ότι η εν λόγω κατ' έφεση δίκη διεξάγεται ενδεχομένως χωρίς να εξεταστεί η υπόθεση επί της ουσίας δεν ασκεί συναφώς επιρροή.

Επί του τρίτου προδικαστικού ερωτήματος

- 54 Με το τρίτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν η αρχή της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, θεσπισθείσα για τη μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο του άρθρου 4α, παράγραφος 1, της απόφασης-πλαισίου 2002/584, η οποία αποκλείει, εν γένει, τη δυνατότητα της δικαστικής αρχής εκτέλεσως να εκτελέσει ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης που έχει εκδοθεί με σκοπό την εκτέλεση ποινής, όταν ο ενδιαφερόμενος δεν έχει εμφανιστεί αυτοπροσώπως στη δίκη που κατέληξε στην έκδοση της σχετικής απόφασης.
- 55 Επιβάλλεται να υπομνησθεί, συναφώς, ότι η απόφαση-πλαίσιο 2002/584 θεσπίζει, στο άρθρο 1, παράγραφος 2, τον κανόνα κατά τον οποίο τα κράτη μέλη υποχρεούνται να εκτελούν κάθε ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης βάσει της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης και σύμφωνα με τις διατάξεις της ίδιας απόφασης-πλαισίου. Κατά συνέπεια, εκτός αν συντρέχουν εξαιρετικές περιστάσεις, οι δικαστικές αρχές εκτέλεσης μπορούν να αρνούνται την εκτέλεση ενός τέτοιου εντάλματος μόνο στις εξαντλητικώς προβλεπόμενες από την εν λόγω απόφαση-πλαίσιο 2002/584 περιπτώσεις. Η εκτέλεση ενός ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης μπορεί να εξαρτάται μόνον από τη συνδρομή κάποιας από τις προϋποθέσεις που απαριθμούνται περιοριστικά στη συγκεκριμένη απόφαση-πλαίσιο. Επομένως, ενώ η εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης συνιστά τον κανόνα, η άρνηση εκτέλεσης έχει προβλεφθεί ως εξαίρεση, η οποία πρέπει να ερμηνεύεται στενά (απόφαση της 10ης Αυγούστου 2017, Turikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, σκέψη 50).
- 56 Ως εκ τούτου, η απόφαση-πλαίσιο 2002/584 προβλέπει ρητώς, αφενός, τους λόγους υποχρεωτικής μη εκτέλεσης (άρθρο 3 της απόφασης-πλαισίου) και, αφετέρου, τους λόγους προαιρετικής μη εκτέλεσης (άρθρα 4 και 4α της απόφασης-πλαισίου) ενός ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης. Συγκεκριμένα, το άρθρο 4α της απόφασης-πλαισίου έχει ως σκοπό να περιορίζει τη δυνατότητα άρνησης εκτέλεσης ενός ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης απαριθμώντας, με συγκεκριμένο και ενιαίο τρόπο, τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες δεν χωρεί άρνηση αναγνώρισης και εκτέλεσης απόφασης εκδοθείσας κατόπιν δίκης στην οποία ο ενδιαφερόμενος δεν εμφανίστηκε αυτοπροσώπως (απόφαση της 10ης Αυγούστου 2017, Turikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, σκέψη 53).

- 57 Όπως προκύπτει από το γράμμα του άρθρου 4α, παράγραφος 1, της απόφασης-πλαisiού 2002/584, η διάταξη αυτή προβλέπει λόγο προαιρετικής μη εκτέλεσης ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης που έχει εκδοθεί με σκοπό την εκτέλεση ποινής στερητικής της ελευθερίας ή μέτρου ασφαλείας στερητικού της ελευθερίας, στην περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος δεν εμφανίστηκε αυτοπροσώπως στη δίκη η οποία κατέληξε στην καταδίκη του. Η ανωτέρω ευχέρεια, πάντως, συνδυάζεται με τέσσερις εξαιρέσεις, προβλεπόμενες αντιστοίχως στα στοιχεία α' έως δ' της εν λόγω διάταξης, οι οποίες στερούν από τη δικαστική αρχή εκτελέσεως τη δυνατότητα να αρνηθεί να εκτελέσει το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης που της διαβιβάστηκε (πρβλ. απόφαση της 26ης Φεβρουαρίου 2013, Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, σκέψη 40).
- 58 Συνεπώς, η δικαστική αρχή εκτελέσεως έχει την ευχέρεια να αρνηθεί την εκτέλεση ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης που έχει εκδοθεί με σκοπό την εκτέλεση ποινής στερητικής της ελευθερίας ή μέτρου ασφαλείας στερητικού της ελευθερίας, εάν ο ενδιαφερόμενος δεν εμφανίστηκε αυτοπροσώπως στη δίκη που κατέληξε στην έκδοση της σχετικής απόφασης, εκτός εάν στο ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης αναγράφεται ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις που τίθενται, αντιστοίχως, στα στοιχεία α' έως δ' του άρθρου 4α, παράγραφος 1, της απόφασης-πλαisiού 2002/584 (απόφαση της 10ης Αυγούστου 2017, Turikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, σκέψη 54).
- 59 Επομένως, η δικαστική αρχή εκτελέσεως υποχρεούται να εκτελέσει το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης, παρά την απουσία του ενδιαφερομένου από τη δίκη που κατέληξε στην έκδοση της σχετικής απόφασης, όταν διαπιστώνεται η συνδρομή κάποιας από τις περιστάσεις που προβλέπονται, αντιστοίχως, στα στοιχεία α' έως δ' του άρθρου 4α, παράγραφος 1, της απόφασης-πλαisiού (απόφαση της 10ης Αυγούστου 2017, Turikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, σκέψη 55).
- 60 Το Δικαστήριο έχει ήδη διευκρινίσει ότι, δεδομένου ότι το άρθρο 4α προβλέπει περίπτωση προαιρετικής μη εκτέλεσης ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, η δικαστική αρχή εκτελέσεως μπορεί, εν πάση περιπτώσει, ακόμη και αφού διαπιστώσει ότι οι περιστάσεις για τις οποίες γίνεται λόγος στην προηγούμενη σκέψη δεν αφορούν την κατάσταση του ατόμου σε βάρος του οποίου έχει εκδοθεί το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης, να λάβει υπόψη άλλες περιστάσεις που της παρέχουν τη δυνατότητα να βεβαιωθεί ότι η παράδοση του ενδιαφερομένου δεν συνεπάγεται προσβολή των δικαιωμάτων άμυνάς του (πρβλ. αποφάσεις της 10ης Αυγούστου 2017, Zdziaszek, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, σκέψη 107, καθώς και της 17ης Δεκεμβρίου 2020, Generalstaatsanwaltschaft Hamburg, C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, σκέψη 51 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 61 Ειδικότερα, στο πλαίσιο μιας τέτοιας εκτιμήσεως, η δικαστική αρχή εκτελέσεως μπορεί να λάβει υπόψη τη συμπεριφορά την οποία έχει επιδείξει ο ενδιαφερόμενος. Πράγματι, ακριβώς κατά το στάδιο αυτό της διαδικασίας παράδοσης είναι δυνατόν να προσδοθεί ιδιαίτερη προσοχή, μεταξύ άλλων, στο γεγονός ότι ο ενδιαφερόμενος επιχείρησε να αποφύγει την επίδοση της απευθυνθείσας σε αυτόν ενημέρωσης (απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 2020, Generalstaatsanwaltschaft Hamburg, C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, σκέψη 52 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 62 Συνακόλουθα, όταν η δικαστική εκτελέσεως αρχή εξακριβώνει αν πληρούνται μια από τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 4α, παράγραφος 1, της απόφασης-πλαisiού 2002/584, η αρχή αυτή δεν εμποδίζεται να βεβαιωθεί ότι τα δικαιώματα

- άμυνας του ενδιαφερομένου έτυχαν σεβασμού, λαμβάνοντας προς τούτο δεόντως υπόψη το σύνολο των περιστάσεων που χαρακτηρίζουν την υπόθεση της οποίας έχει επιληφθεί, περιλαμβανομένων των πληροφοριών τις οποίες μπορεί να συλλέξει η ίδια.
63. Εν προκειμένω, από τις πληροφορίες που παρέσχε το αιτούν δικαστήριο προκύπτει ότι η επίμαχη στην κύρια δίκη γερμανική ρύθμιση υποχρεώνει, εν γένει, τη δικαστική αρχή εκτελέσεως να αρνηθεί να εκτελέσει ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης στην περίπτωση καταδικαστικής απόφασης που έχει εκδοθεί ερήμην. Η ρύθμιση αυτή δεν αφήνει στη δικαστική αρχή εκτελέσεως κανένα περιθώριο να εκτιμήσει, στο πλαίσιο της εξακρίβωσης, βάσει των περιστάσεων της οικείας υπόθεσης, της τυχόν συνδρομής κάποιας από τις περιπτώσεις που διαλαμβάνονται, αντιστοίχως, στα στοιχεία α' έως δ' του άρθρου 4α, παράγραφος 1, της απόφασης-πλαίσιου 2002/584, αν μπορεί να θεωρηθεί ότι έγιναν σεβαστά τα δικαιώματα άμυνας του ενδιαφερομένου και, ως εκ τούτου, να αποφασίσει να εκτελέσει το σχετικό ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης.
64. Υπό τις συνθήκες αυτές, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι μια τέτοια εθνική ρύθμιση είναι αντίθετη προς το άρθρο 4α, παράγραφος 1, της απόφασης-πλαίσιου 2002/584.
65. Υπενθυμίζεται ότι το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι η αρχή της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης έχει την έννοια ότι δεν επιβάλλει σε εθνικό δικαστήριο να αφήσει ανεφάρμοστη διάταξη του εθνικού δικαίου η οποία αντιβαίνει προς τις διατάξεις της απόφασης-πλαίσιου 2002/584, δεδομένου ότι η εν λόγω απόφαση-πλαίσιο στερείται άμεσου αποτελέσματος. Εντούτοις, οι αρχές των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων των δικαστηρίων, οφείλουν να προβαίνουν, κατά το μέτρο του δυνατού, σε μια σύμφωνη με το δίκαιο της Ένωσης ερμηνεία της εθνικής νομοθεσίας τους η οποία να καθιστά δυνατή την επίτευξη ενός αποτελέσματος συμβατού με τον σκοπό που επιδιώκει η συγκεκριμένη απόφαση-πλαίσιο (απόφαση της 24ης Ιουνίου 2019, Porłowski, C-573/17, EU:C:2019:530, σκέψη 109).
66. Πράγματι, μολονότι οι αποφάσεις-πλαίσια δεν μπορούν να παράγουν άμεσο αποτέλεσμα, εντούτοις, ο δεσμευτικός χαρακτήρας τους συνεπάγεται ότι οι εθνικές αρχές υπέχουν υποχρέωση σύμφωνης προς το δίκαιο της Ένωσης ερμηνείας του εθνικού τους δικαίου από την ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας για τη μεταφορά των εν λόγω αποφάσεων-πλαίσιων στην εθνική έννομη τάξη. Επομένως, κατά την εφαρμογή του εθνικού δικαίου, οι αρχές αυτές οφείλουν να το ερμηνεύουν, κατά το μέτρο του δυνατού, με γνώμονα το γράμμα και τον σκοπό της οικείας απόφασης-πλαίσιου, προκειμένου να επιτυγχάνεται το αποτέλεσμα που επιδιώκεται με αυτήν, αποκλεισμένης πάντως της *contra legem* ερμηνείας του εθνικού δικαίου. Συνεπώς, η αρχή της σύμφωνης προς το δίκαιο της Ένωσης ερμηνείας επιβάλλει να λαμβάνεται υπόψη το σύνολο του εσωτερικού δικαίου και να εφαρμόζονται οι αναγνωρισμένες από αυτό μέθοδοι ερμηνείας, προκειμένου να διασφαλίζεται η πλήρης αποτελεσματικότητα της οικείας απόφασης-πλαίσιου και να επιτυγχάνεται λύση σύμφωνη προς τον σκοπό που αυτή επιδιώκει (απόφαση της 24ης Ιουνίου 2019, Porłowski, C-573/17, EU:C:2019:530, σκέψεις 72 έως 77).
67. Συνακόλουθα, το αιτούν δικαστήριο οφείλει, λαμβάνοντας υπόψη το εσωτερικό του δίκαιο στο σύνολό του και εφαρμόζοντας τις αναγνωρισμένες από το δίκαιο αυτό ερμηνευτικές μεθόδους, να ερμηνεύσει, στο μέτρο του δυνατού, την επίμαχη στην κύρια δίκη εθνική ρύθμιση υπό το πρίσμα του γράμματος και του σκοπού της απόφασης-πλαίσιου 2002/584.
68. Κατά συνέπεια, στο τρίτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 4α, παράγραφος 1, της απόφασης-πλαίσιου 2002/584 έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση, θεσπισθείσα για τη μεταφορά της συγκεκριμένης διάταξης στο εσωτερικό δίκαιο, η οποία αποκλείει, εν γένει, τη δυνατότητα της δικαστικής αρχής εκτελέσεως να εκτελέσει

ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης που έχει εκδοθεί με σκοπό την εκτέλεση ποινής, όταν ο ενδιαφερόμενος δεν έχει εμφανιστεί αυτοπροσώπως στη δίκη που κατέληξε στην έκδοση της σχετικής απόφασης. Το εθνικό δικαστήριο οφείλει, λαμβάνοντας υπόψη το εσωτερικό του δίκαιο στο σύνολό του και εφαρμόζοντας τις αναγνωρισμένες από το δίκαιο αυτό ερμηνευτικές μεθόδους, να ερμηνεύσει, στο μέτρο του δυνατού, τη συγκεκριμένη εθνική ρύθμιση υπό το πρίσμα του γράμματος και του σκοπού της απόφασης-πλαisiού 2002/584.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 69 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπόδισης που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (έβδομο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Το άρθρο 4α, παράγραφος 1, στοιχείο α', σημείο i, της απόφασης-πλαisiού 2002/584/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαisiό 2009/299/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009, έχει την έννοια ότι, στην περίπτωση επίδοσης στον ενδιαφερόμενο κλήσης στο ακροατήριο με παράδοσή της σε ενήλικο συγκάτοικό του, εναπόκειται στη δικαστική αρχή εκδόσεως του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης να αποδείξει ότι ο ενδιαφερόμενος έχει πράγματι παραλάβει την κλήση στο ακροατήριο.
- 2) Το άρθρο 4α, παράγραφος 1, της απόφασης-πλαisiού 2002/584, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαisiό 2009/299, έχει την έννοια ότι η φράση «δίκη που οδήγησε στην έκδοση της απόφασης», η οποία περιλαμβάνεται στη διάταξη αυτή, αφορά την κατ' έφεση δίκη κατά το πέρας της οποίας εκδίδεται απόφαση με την οποία επικυρώνεται η πρωτόδικη απόφαση και, ως εκ τούτου, κρίνεται τελεσιδίκως η υπόθεση. Το γεγονός ότι η εν λόγω κατ' έφεση δίκη διεξάγεται ενδεχομένως χωρίς να εξεταστεί η υπόθεση επί της ουσίας δεν ασκεί συναφώς επιρροή.
- 3) Το άρθρο 4α, παράγραφος 1, της απόφασης-πλαisiού 2002/584, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαisiό 2009/299, έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση, θεσπισθείσα για τη μεταφορά της συγκεκριμένης διάταξης στο εσωτερικό δίκαιο, η οποία αποκλείει, εν γένει, τη δυνατότητα της δικαστικής αρχής εκτελέσεως να εκτελέσει ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης που έχει εκδοθεί με σκοπό την εκτέλεση ποινής, όταν ο ενδιαφερόμενος δεν έχει εμφανιστεί αυτοπροσώπως στη δίκη που κατέληξε στην έκδοση της σχετικής απόφασης. Το εθνικό δικαστήριο οφείλει, λαμβάνοντας υπόψη το εσωτερικό του δίκαιο στο σύνολό του και εφαρμόζοντας τις αναγνωρισμένες από το δίκαιο αυτό ερμηνευτικές μεθόδους, να ερμηνεύσει, στο μέτρο του δυνατού, τη συγκεκριμένη εθνική ρύθμιση υπό το πρίσμα του γράμματος και του σκοπού της απόφασης-πλαisiού 2002/584.

(υπογραφές)